

Finn Moe : Utenrikskronikk II/4.

Militæroverikt I2/4.

Kronikker og nyheter fra 10/4 - 16/4.

ved N - NN.

SILLEN SIST har interessen for de militære fronter vesentlig vært knyttet til kampen om Krim og den fortsatte fremrykking paa rumensk omraade. Dessuten har den allierte bombing av Tyskland og tyskokk. omraade tegnet nye topper paa bombe"kurven".

Allerede tidelig i forløpet av siste vinterfelttog blev Krim avskåret i nord ved russernes stormløp mot Dnjepr over steppelandet som begrenses av denne elv og det Asovske Hav. Men ennå hadde tyskerne forholdsvis store styrker der, i hvert fall tilstrekkelige til å holde det smale Perekopneset. Vanskene var at hele den viktige halvøya blev henvist til forsyninger over sjøen og luftvegen, en trafikk som vesentlig var knyttet til Odessa som utskibningshavn. Halvøya bød i et visst forløp av felttoget, i alle fall til en viss grad, en ikke ufarlig flanketrussel for Malinovskys arme. Senere, etterat Dnjepr var naad paa bred front og det var klart at tyskerne stod foran noe av en katastrofe paa søravsnittet, falt Krims rolle bort og den er i de siste uker utelukkende holdt av prestisjehensyn. (Snl. 6. armes skjebne paa Stalingradavsnittet.). Etterat Odessa falt paaskeaften begynte almindelige oppløsningstendenser å vise seg paa Krim. Først falt Kertsch. Armjansk blev erobret allerede annen dag i den russiske oppsøringsoffensiven.

Allerede torsdag stod troppene i utkanten av Simferopol ~~og~~ og Feodosia, dagen etter falt begge byene og samtidig blev retretten av de tysk-rumenske troppene til havnene Jalta og Sebastopol hindret ved avskjæring av de eneste brukbare retrettveiene. Situasjonen minner nu i ikke liten grad om de siste ukers kamper i Tunis: ~~overraskende~~ erobring av havnene ved ~~overraskende~~ overraskende lynstøt med sterke styrker, fiendens siste fortvilte forsvar av høydestillinger, og saa en almindelig oppløsning av troppemoralen, fordi den enkelte soldat imser det haapløse i situasjonen. Av de 100 000 mann paa halvøya var inntil lørdag kveld 35000 tatt til fange, motstanden har vært saa liten at 4/5 av halvøya blev tatt paa 5 dager. Sebastopol er nu innen rekkevidde, og skal tyensynlig fungere som et Dunkerque for de siste rester som vil forsøke den farlige overreisen til Romania, men uten å ha et D.'s moralske styrke og evakueringsmuligheter for en større mannskapsretrett. "KRIM ER TAPT FOR TYSKERNE." (Mil. kronikk I2 april 1944).

Følgelig har de militære operasjoner fremdeles et tredelt trekk paa den sørlige Østfront. De tre armeene samarbeider riktignok strategisk meget ~~virkningsfullt~~ virkningsfullt, men samtidig har de sine egenmaal som skal danne utgangspunkter for et samlet slag mot Balkan. (En alliert invasjon her ville bli den 6. samvirkende faktor ved siden av de tre ukrainske armeer, luftstridskreftene fra øst og vest som allerede er koordinert i denne retning, partisaner og regulære frihetsarmeer som Titos 300 000 mann store styrke) Foreløbig er stillingen i det store og hele slik: Etterat Malinovskys arme hadde erobret Odessa gjennom et døgn storm mot de indre befestninger med omgaaende manøvrer av kavalleri og inf. (Den tyske beleir. i 1941 tok 39 d.) forsøker restene av "den nye 6. arme" å retirere over Dnje strø nedre løp mot Akkermann der en enkelt smalsporet bane staar til raadighet for flukten inn i Romania. Denne retretten beskyttes av to armeer mellom Dnje strø og Pruts nedre løp, i et omraade begrenset i nord av en linje Iasi-Kischinew-Tiraspol. Men baade retretten av den 6. og de flankebeskyttende 8. og en "fillet" rumensk arme trues alvorlig å nord av Konjev.

Denne har med sin armee rykket frem over en 200 km. bred front n.v. for Iasi og dreier sydovert mellom Iasi og Kischinew og videre vest mot elven Sereth. Armeen staar allerede ved inngangen til Tartarpasset, en smal overgang som det tar 6-8 timer for en enkelt divisjon aa forsere uten motstand. AA danne et overgangshode paa sørvestsiden, ved Zigew, er en svar oppgave selv for en Konjey som imidlertid har vist sin overlegenhet i all slags var og føre at en har lov aa regne med at et slikt forsøk vil bli gjort med det første. En mere nærliggende oppgave for denne armeen synes imidlertid aa være en fremrykking i a n g s Karpaternes østside mot Galati, for aa avskjære den tyske retretten og erobre nøkkelen til oljefeltene, ja, til hele Romania. At Malinowsky stiller mot samme maal synes opplagt etter erobringen av Ovidiopol, overfartsstedet mot Akkermann og dermed jernbanen inn i landet. I NORD mellom Pripet og Karpaterne har Mannstein efetr oppsamling av friske balkanreserver gaatt til energisk motangrep for aa undsette det omringede Tarnopol og en tysk arme (den I.) i Skalaomraadet. Tarnopol er i k k e blitt undsatt og skjebnen til de tyske styrker der synes opplagt. Bare e n d e l av den I. tyske arme klarte aa reddes ved Skala (ca. 10 000 mann), av resten falt 26 000 og 6 000 blev tatt til fange. (Ikke rart at det denne uken er kommet en tysk forordning om bedre behandling av de russiske fanger som hittil har vært behandlet langt daarligere enn andre lands som er i krig med Tyskland. En tysk fredsoffensiv i spansk presse siste uke med tydelig invitt til de vestallierte om aa gaa med T. i "kampen mot bolsjevismen", karakteriseres av Hull som "en haan mot de allierte".) Et større tysk motangrep forberedes videre i Stanislaw-Kowel -omraadet (meldt lørdag kveld). MEN NOEN M O T O F F E N S I V FOR DE TYSKE ARMEENE SYNES HAAPLØST KØR ETTER DE SISTE UKERS KATASTROFALE NEDERLAG MED SÆRLIG X STORE MATERIELLTAP PAA SØRFRONTEN.

De russiske armeene har sikkert paaskyndet de vestalliertes siste invasjonforberedelser som tar mere og mere konkrete former, spesielt ved en sterk intensivering av l u f t o f f e n s i v e n . Vi er igjen midt inne i en nervekrigsperiode, som denne gang forhaapentlig vii faa en lettende utløsning i store militære operasjoner. Annet synes utenkelig. Foreløbig er bombingen det mest karakteristiske tegn paa at noe forestaar, vi (som tysk-okkuperte) kan se. Ivar Lykke (hallomannen som blev fengslet i Oslo for halvtannet aar side og har sittet paa Grini, hvorfra han rømte først til S. og site maaned ankom til London) gav en livfull skildring av forholdene i den engelske hovedstaden i et program siste uken. Han hevdet at det var for ham paafallende tegn paa offensive forberedelser, bl. a. evakuering av et 16 km. bredt kystbelte paa s. ø. og s.-kysten av England. Slike opplysninger selvsagt interessante, men maa ~~tas~~ tas med forbehold. Statistikk fra militære kommandoer er mere opplysende for oss: Av Tysklands 30 byer paa over 200 000 er det bare fem som har undgaatt alvorlig skade. 12 er totalt ødelagt og ute av stand til aa delta i e r s t a t n i n g s p r ø d . f o r d e e n o r m e t a p p a a ø s t f r o n t e n . Gjennomsnittlig gaar 100 tyske jager tapt pr. angrep, som de siste uker har foregaatt saa og si s a m m e n h e n g e n d e dag og natt. Videre er over 1 mill. tysk tonnasje senket ved "minelegging i fiendens farvann" paa 4 aar. Det opplyses offisielt at 200 tyske ubaater er senket. Etter alt aa døme har de alliertes flyoffensiv tre maal: aa knuse de tyske jagerstyrker f ø r den egentlige invasjonen finner sted, aa hindre produksjonen av defensive t tyske vaapen., aa spære det tyske jagerforsvar. Bombingen som har naadd et omfang med opptil 3500 tonn under en innflyging, har vært spredt fra Tirš pitz i Altafjorden (24 fulltreffere, vrak for annen gang) til Győr i Ungarn, men vesentlig konsentrert om kulelagerfabrikker (Schweifurt), fly fabrikker (Augsburg, Bernberg, Budapest, flyplasser (Kjøbenhavn), Frankrike, Belgien (Osnabrücke). Karakteristisk er stor jagereskorte. Overhodet er jagerflykampene et meget karakteristisk ~~tegn~~ symptom for invasjonens I. fase. VIL DEN KOMME OVER BALKAN ?

N - NN

N - NN

N - NN

Næste nr. blir en politisk oversikt, der vi bl. an. behandler det svenske svar paa den allierte note om aa innstille krigsleveransene (særlig av kulelagre) til t. Slik note er ogsaa sendt Tyrkia og Spania. Videre foreligger det inntil da nye opplysninger om Finnland, forhaapentlig.

PASS OPP FOR ANGIVER OG PROVOKATØRER. DU ER TRYGGEST SELV OGSAA VED AA HOLDE KJEFT. IKKE OM NYKETTENE TIL PAALITELIGE FOLK, MEN OM DEM SOM SKAFFER NYHETENE.